

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN FÖR FLYGFÄLTSSERVICE
2009**

Grunder för fristående examen

YRKESEXAMEN FÖR FLYGFÄLTSSERVICE
2009

© Utbildningsstyrelsen 2009

Edita Prima Oy

Helsingfors 2009

ISBN 978-952-13-4191-5 (häft.)

ISBN 978-952-13-4192-2 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

FÖRESKRIFT

15.4.2009

16/011/2009

Examenskommissionerna inom branschen
Arrangörerna av yrkesinriktad utbildning
och yrkesinriktad vuxenutbildning inom branschen
Läroavtalscentralerna

Giltighetstid: **Fr.o.m. 1.6.2009 tillsvidare**

Rätten att meddela föreskriften följer av:
L 631/1998 13 § 2 mom

Upphäver föreskrift
12.5.2003 nr 20/011/2003

Ändrar föreskrift

-

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN FÖR FLYGFÄLTSSERVICE

Utbildningsstyrelsen har beslutat om grunderna för yrkesexamen för flygfälts-service. Examensgrunderna ska iakttas fr.o.m. 1.6.2009. Examensprestationer som påbörjats innan föreskriftens i kraftträdande kan fullföljas enligt grunderna av den 12.5.2003 dnr 20/011/2003 t.o.m. 31.5.2011.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

När utbildning som förbereder för en fristående examen anordnas, beslutar utbildningsanordnaren om innehållet i utbildningen och ordnandet av utbildningen i enlighet med examensgrunderna. Den som deltar i utbildningen skall som en del av utbildningen beredas möjlighet att avlägga en fristående examen.

Generaldirektör

TIMO LANKINEN
Timo Lankinen

Undervisningsråd

MARKKU LAPPALAINEN
Markku Lappalainen

INNEHÅLL

Kapitel 1

Fristående examina.....	7
1 § Anordnande av fristående examina	7
2 § Avläggande av fristående examen	7
3 § Grunderna för fristående examen.....	7
4 § Personlig tillämpning i fristående examen	8
5 § Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen.....	8
6 § Betyg	8
7 § Utbildning som förbereder för fristående examen.....	9

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN FÖR FLYGFÄLTSSERVICE	9
1 § Examensdelarna	9

Kapitel 3

KRAVEN PÅ YRKESSKICKLIGHET I YRKESEXAMEN FÖR FLYGFÄLTSSERVICE OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN	10
1 § ALLMÄNNA FÄRDIGHETER VID FLYGFÄLTSSERVICE	10
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	10
b) Mål och kriterier för bedömningen	10
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	12
2 § VERKSAMHET I FLYGPLATSMILJÖ	13
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	13
b) Mål och kriterier för bedömningen	13
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	15
3 § GRUNDLÄGGANDE YRKESKOMPETENS INOM TRANSPORTBRANSCHEN	15
4 § UNDERHÅLL AV FLYGPLATSER	19
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	19
b) Mål och kriterier för bedömningen	19
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	21
5 § FORDONS- OCH UTRUSTNINGSTEKNIK	21
a) Kraven på yrkesskicklighet.....	21
b) Mål och kriterier för bedömningen	21
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	22

6 §	MARKSERVICE FÖR FLYGPLAN PÅ FLYGPLATSER	23
	a) Kraven på yrkesskicklighet	23
	b) Mål och kriterier för bedömningen.....	23
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	25
7 §	RÄDDNINGSVVERKSAMHET	25
	a) Kraven på yrkesskicklighet	25
	b) Mål och kriterier för bedömningen.....	25
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	26
8 §	TERMINALTJÄNSTER OCH SÄKERHET PÅ FLYGPLATSER	27
	a) Kraven på yrkesskicklighet	27
	b) Mål och kriterier för bedömningen.....	27
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	29
9 §	FÖRETAGSAMHET.....	29
	a) Kraven på yrkesskicklighet	29
	b) Mål och kriterier för bedömningen.....	29
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	30
BILAGA: Principerna för bedömningen		31

Kapitel 1

FRISTÅENDE EXAMINA

1 § Anordnande av fristående examina

Examenskommissionerna som tillsätts av Utbildningsstyrelsen och består av representanter för arbetsgivare, arbetstagare, lärare och vid behov självständiga yrkesutövare ansvarar för anordnandet och övervakningen av fristående examina samt utfärdar examensbetyg. Examenskommissionerna gör ett avtal om anordnande av fristående examina med utbildningsanordnarna och vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser. Fristående examina kan inte anordnas utan giltigt avtal med examenskommissionen.

2 § Avläggande av fristående examen

Fristående examen avläggs genom att examinanderna vid examenstillfällena i praktiska arbetsuppgifter påvisar det kunnande som förutsätts i examensgrunderna. Varje examensdel ska bedömas skilt för sig. Bedömningen görs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningssektorn. Inom branscher där det är vanligt med självständiga yrkesutövare tas även denna part i beaktande vid valet av bedömare. Bedömningen godkänns slutligen av examenskommissionen. Examensbetyg kan beviljas då examinanden har avlagt alla examensdelar som krävs med godkänt vitsord.

3 § Grunderna för fristående examen

I examensgrunderna fastställs vilka delar och eventuella kompetensområden som hör till examen, uppbyggnaden av examen, den yrkesskicklighet som krävs i de olika examensdelarna, bedömningsgrunderna (målen och kriterierna för bedömningen) samt sätten att påvisa yrkesskicklighet.

En examensdel utgör ett delområde inom yrket som går att avskilja från den naturliga arbetsprocessen till en självständig helhet som kan bedömas. Kraven på yrkesskicklighet som beskrivs i de olika examensdelarna koncentrerar sig på de centrala funktionerna och verksamhetsprocesserna inom yrket samt på yrkespraxis inom den aktuella branschen. De omfattar även färdigheter som allmänt behövs i arbetslivet, till exempel sociala färdigheter.

Målen och kriterierna för bedömningen är härledda ur kraven på yrkesskicklighet. Målen för bedömningen anger de kunskapsområden som man vid bedömningen fäster särskild vikt vid. Definitionen av dessa mål underlättar också bedömningen av den aktuella arbetsprocessen. Bedömningen ska täcka alla de mål för bedömning som beskrivs i examensgrunderna. Kriterierna för bedömningen bestämmer den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet innehåller preciserande anvisningar om avläggandet av examen. Yrkesskickligheten påvisas i allmänhet i autentiska arbetsuppgifter. Sätten att påvisa yrkesskicklighet kan innehålla direktiv för bl.a. hur en examensprestation vid behov kan kompletteras så att alla krav på yrkesskicklighet blir beaktade.

4 § Personlig tillämpning i fristående examen

Utbildningsstyrelsen har utfärdat en särskild föreskrift om personlig tillämpning.

5 § Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen

Vid bedömning av yrkesskickligheten är det viktigt att ingående och noggrant granska hur examinanderna visar att de kan det som examensgrunderna förutsätter i kraven på yrkesskicklighet för den aktuella examensdelen. Vid bedömningen tillämpas de bedömningskriterier som fastställts i examensgrunderna. Bedömarna ska mångsidigt använda sig av olika och i första hand kvalitativa bedömningsmetoder. Används endast en metod, blir resultatet inte nödvändigtvis tillförlitligt. Vid bedömningen beaktas bransch- och examensspecifika särdrag i enlighet med examensgrunderna. Om examinanderna har tillförlitliga utredningar om tidigare påvisat kunnande, granskar bedömarna hur de motsvarar kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna. Bedömarna föreslår för examenskommissionen att kunnandet erkänns som en del av examensprestationen. Examenskommissionen fattar det slutliga beslutet om erkännande av tidigare påvisat kunnande som tillförlitligt utretts.

Bedömning av yrkesskicklighet är en process där insamling av bedömningsmaterial och dokumentering av bedömning spelar en viktig roll. Representanter för arbetslivet och lärare gör på trepartsbasis en noggrann och mångsidig bedömning. Examinanderna ska klart och tydligt få veta hur bedömningsgrunderna tillämpas i deras eget fall. De ska också ges möjlighet att själva bedöma sina prestationer. Examensarrangören gör upp ett bedömningsprotokoll över examensprestationen för den aktuella examensdelen som undertecknas av bedömarna. Till en bra bedömningsprocess hör också att efter detta ge examinanderna respons på prestationerna. Det slutliga bedömningsbeslutet fattas av examenskommissionen.

Bedömare

De personer som bedömer examinandernas yrkesskicklighet ska ha god yrkeskunskap inom det aktuella området. Examenskommissionen och examensarrangören kommer överens om bedömarna i avtalet om anordnande av fristående examen.

Rättelse av bedömning

Examinanderna kan inom lagstadgad tid anhålla om rättelse av bedömning av den examenskommission som ansvarar för den aktuella examen.

En skriftlig begäran om rättelse riktas till examenskommissionen. Examenskommissionen kan efter att ha hört bedömarna besluta om en ny bedömning. Det går inte att genom besvär anhålla om ändring av examenskommissionens beslut som gäller rättelse av bedömning.

6 § Betyg

Examenskommissionen beviljar examensbetyg och betyg för en eller flera avlagda examensdelar. Betyg över deltagande i förberedande utbildning ges av utbildningsanordnaren. Utbildningsstyrelsen har utfärdat direktiv om vilka uppgifter som ska framgå ur betyg för fristående examina, utbildning som förbereder för fristående examen och läroavtalsutbildning.

Betyg för en eller flera examensdelar ges på begäran. Examensbetyget, liksom betyget för en eller flera avlagda examensdelar, undertecknas av en representant för examenskommissionen och en representant för examensarrangören.

En anteckning om avlagd fristående examen i ett av Utbildningsstyrelsen godkänt yrkesbevis är ett intyg över avlagd examen som är jämförbart med ett examensbetyg. Examensarrangören skaffar och undertecknar yrkesbeviset. Yrkesbeviset är avgiftsbelagt för examinanden.

7 § Utbildning som förbereder för fristående examen

Det går inte att ställa förhandsvillkor i fråga om utbildning för dem som deltar i fristående examina. Examina avläggs ändå huvudsakligen i samband med förberedande utbildning.

Förberedande utbildning ska anordnas i enlighet med examensgrunderna. Utbildningen och examenstillfällena ska planeras utgående från examensdelarna. Den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen ska ges möjlighet att delta i examenstillfällena och avlägga fristående examen som en del av utbildningen.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN FÖR FLYGFÄLTSSERVICE

1 § Examensdelarna

För att få examensbetyg i yrkesexamen för flygfältsservice krävs att examinanden avlägger sammanlagt sex examensdelar med godkänt vitsord. Yrkesexamen för flygfältsservice består av tre obligatoriska och tre valfria delar.

Examinanden ska ha körkort och körrätt som krävs i arbetsuppgifterna. Om examinanden inte deltar i den förberedande utbildningen och för att få examensbetyg krävs minst körkort och körrätt för fordonsklass C och han ska ha grundläggande yrkeskompetens för lastbils- och bussförare inom transportbranschen enligt lag 273/2007 och förordning 640/2007 om yrkeskompetens eller har motsvarande giltig yrkeskompetens.

Examinanden ska avlägga följande tre obligatoriska delar som är gemensamma för alla:

- Allmänna färdigheter vid flygfältsservice
- Verksamhet i flygplatsmiljö
- Grundläggande yrkeskompetens inom transportbranschen

Dessutom ska examinanden avlägga minst tre av följande valfria delar:

- Underhåll av flygplatser
- Fordons- och utrustningsteknik
- Markservice för flygplan på flygplatser
- Räddningsverksamhet
- Terminaltjänster och säkerhet på flygplatser

Som tillägg till de ovan nämnda delarna eller som fristående delexamen kan examinanden avlägga en valfri examensdel i företagsamhet

- Företagsamhet.

Kapitel 3

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I YRKESEXAMEN FÖR FLYGFÄLTSSERVICE OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen för flygfältsservice (punkt a) bygger på olika uppgifts- och kunskapsområden i arbetslivet. Målen för bedömningen (rubrikerna med fetstil i punkt b) anger de för yrkesskickligheten centrala kunskapsområden och funktioner som man bör fästa särskild uppmärksamhet vid i bedömningen, medan kriterierna för bedömningen (punkt b) anger hur examinanden bör klara av sitt arbete. I punkt c, sätten att påvisa yrkesskicklighet, definieras hur yrkesprovet för examensdelen ska avläggas och bedömas.

Organiserandet av fristående examina baserar sig på utbildningsanordnarens plan för anordnande av yrkesprov. De fristående yrkesproven, som härleds ur examenskraven, och uppgifterna planeras så att de uppfyller de centrala kraven på yrkeskompetens. Proven ska innehålla de områden eller funktioner som nämns i målen för bedömningen, och examinandens förutsättningar och förmåga att omvandla och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i föränderliga situationer ska framgå av proven. Platsen där yrkesproven för de olika examensdelarna avläggs ska vara sådan att examinanden kan utföra sina uppgifter så att det är möjligt att på ett övergripande sätt konstatera att examinanden har uppnått den prestationsnivå som har fastställts i bedömningskriterierna för ifrågavarande examensdel.

1 § Allmänna färdigheter vid flygfältsservice

GEMENSAM FÖR ALLA KOMPETENSOMRÅDEN

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden behärskar begreppen och definitionerna i anslutning till verksamheten och infrastrukturen på flygplatser. Han har de baskunskaper i matematik, fysik och kemi som behövs i hans yrke. Han kan söka central behövlig information i informationskällor som används allmänt, också från engelskspråkiga texter. Han kan kommunicera ledigt och felfritt med de metoder som används. Han kan på förhand planera sina egna arbetsuppgifter samt genomföra dem systematiskt. Han känner till grunderna i datateknik och kan använda dator i uppgifter som behövs i hans arbete.</p>	<p>Allmänna färdigheter Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• behärskar de begrepp och definitioner i anslutning till verksamheten och infrastrukturen på flygplatser som behövs i yrket• kan självständigt utföra olika sektors basuppgifter som hör till flygfältsservice samt vid behov uppgöra en arbetsplan och en tidtabell för sitt arbete• har de baskunskaper i matematik, fysik och kemi som behövs i yrket• känner till den centrala engelskspråkiga terminologin som behövs vid flygfältsservice• kan använda branschens centrala dataprogram samt Internet och övriga nätverk för kunskapssökning och kommunikation.

Examinanden behärskar de centrala principerna för flygsäkerhet och kvalitet i flygtrafik. Han förstår vilka faktorer som inverkar på uppkomsten av kvalitet och kan utveckla sin verksamhet enligt organisationens kvalitetsmål. Han behärskar grunderna i grupp- och teamarbete samt kan samarbeta med medarbetare i sin egen organisation och övriga anställda på flygplatsen.

Examinanden vet vilken betydelse samarbete och kundrelationer har för organisationen och vilken betydelse den egna arbetsinsatsen har för företagets verksamhet samt värdesätter sitt arbete. Han känner till grunderna i marknadsföring och klarar av vid behov vanliga kundbetjäningssituationer också på engelska.

Examinanden känner till grunderna i arbetarskydd och beaktar arbets säkerhet i föränderliga arbetssituationer. Han känner till bestämmelserna och anvisningarna om avfallshantering på flygplatser och följer dem.

Kvalitet och säkerhet

Examinanden

- känner till kvalitetssystemens mål och deras betydelse
- uppfattar sig själv som en del i flygtrafikens säkerhetssystem och handlar enligt flygtrafikens säkerhetskultur
- känner till principerna för mänskliga faktorer (Human Factors) och riskhantering
- känner till drifthandboken och säkerhets handboken samt förstår deras betydelse i det dagliga arbetet
- har grundkunskaper om hur arbetsprocessen är uppbyggd och hur den hanteras
- förstår arbetsuppgifterna i processbeskrivningen
- kan utveckla sin arbetsplats i enlighet med flygtrafikens föränderliga krav
- iakttar tystnadsplikt i fråga om de person-, affärs- och yrkeshemligheter som kommit till hans kännedom i arbetet.

Kundservice

Examinanden

- kan handla på rätt sätt i olika kundbetjäningssituationer i anslutning till de egna arbetsuppgifterna
- vet vilken betydelse kundservice har för kundbelåtenheten
- uppträder på ett förtroendeingivande, artig och kundinriktat sätt i alla sina arbetsuppgifter
- kan handla i olika interaktiva situationer på ett sätt som god kundservice förutsätter
- väcker förtroende med sin personlighet och sitt beteende
- är opartisk, rättvis, punktlig och hederlig mot alla.

Arbetarskydd och miljö

Examinanden

- känner till flygplatsens arbetarskyddsbestämmelser och -anvisningar och kan handla enligt dem på sin egen arbetsplats
- känner till grunderna i miljöskydd och avfallshantering på flygplatsen och följer de anvisningar som getts om dessa med

	<p>beaktande av principerna för hållbar utveckling.</p> <p>Behövliga tillstånd och intyg</p> <p>Examinanden har</p> <ul style="list-style-type: none"> • ett giltigt tillstånd för heta arbeten • ett giltigt arbets säkerhetskort • åtminstone @-kort i databehandling eller motsvarande kunskaper • har genomgått FRK:s FHj 1-kurs med godkänt resultat eller har motsvarande kunskaper och färdigheter.
--	---

Prestationen godkänns om den utförs självständigt, är nästan felfri och tidsåtgången för arbetet motsvarar den tid som en yrkesman inom branschen behöver för arbetet.

Examensdelen underkänns om examinandens

- inte klarar av vanliga kundbetjäningssituationer
- inte kan söka information i olika informationskällor
- kan vid behov inte utarbeta en genomförbar arbetsplan för sitt arbete med de metoder som han har till sitt förfogande
- inte följer bestämmelserna om arbetarskydd och avfallshantering
- följer i sitt arbete inte säkerhetsbestämmelserna eller övriga centrala bestämmelser och anvisningar som gäller arbete på flygplatser.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskan av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa kunskaperna påvisas huvudsakligen i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i en autentisk arbetsmiljö. Yrkesprovet kan kompletteras med olika utredningar, skriftliga alster och uppgifter, intervjuer och diskussioner samt examinandens självvärdering. Vid planeringen och genomförandet av yrkesproven kan särdragen hos examinandens egen organisation eller hos den organisation som han har valt beaktas.

2 § Verksamhet i flygplatsmiljö

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden förstår vad servicehelheten på flygplatsen omfattar och hur den är organiserad. Han känner till lagar, förordningar och myndighetsbestämmelser som gäller verksamheten. Han har grundläggande kunskaper om de olika formerna av luftfart och förstår de krav som dessa ställer med tanke på det egna arbetet. Han kan förutse ändringar i väderleks- och väglagsförhållanden med de metoder som används.</p> <p>Han har allmänna kunskaper om luftfartsmyndigheternas verksamheter och förstår deras betydelse som upprätthållare av normsystemet.</p> <p>Han har färdigheter i fastighetsskötsel och tillhörande alarmsystem i den utsträckning som hans arbetsuppgifter förutsätter. Han kan handla på rätt sätt i undantagssituationer som gäller fastighetsskötsel.</p>	<p>Allmänna färdigheter Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• behärskar den centrala lagstiftningen och de centrala bestämmelserna och övriga normer som gäller teknisk service på flygfält på den nivå som hans uppgifter förutsätter samt handlar enligt dessa i olika situationer (fältållningsinstruktionen, luftfartsbestämmelserna i AGA M3-serien.).• förstår vad det betyder att organisationerna som levererar tjänster samarbetar smidigt• känner till tjänsteleverantörerna, deras uppgiftsfördelning och ansvarsområden• behärskar de centrala benämningarna i anslutning till flygplatsverksamhet• har grundläggande kunskaper om trafikflyg, allmänflyg och militär luftfart och förstår de olika verksamhetsformernas specialkrav• har grundläggande kunskaper om flygvädertjänsten och kan tyda den information som den ger och kan förutse de förändringar i flygtrafiken som väderleken orsakar. <p>Myndighetsverksamhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• vet vilka myndigheter som är auktoriserade att utarbeta och upprätthålla olika bestämmelser samt deras roll inom luftfart (ICAO, EASA, Luftfartsförvaltningen, m.fl.) <p>Fastighetsskötsel Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till de allmänna målen, principerna och allmän praxis för VVS-system och fastighetsskötsel• känner till särdragen och utrustningen i flygplatsfastigheter i den utsträckning som hans arbetsuppgifter förutsätter• kan handla på rätt sätt i olika undantagssituationer som gäller fastighetsskötsel.

<p>Examinanden vet hur man rör sig på flygplatsområdet, kan trafikera det och känner till säkerhets- och specialanvisningarna som gäller flygplatsområdet. Han behärskar de kommunikationssystem som används i marktrafiken på flygplatsen. Han kan handla på rätt sätt i undantagssituationer som gäller trafikering på flygplatsområdet.</p>	<p>Trafikering på flygplatsområdet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • behärskar normsystemet för flygfälts-service samt rampsäkerhet och är förtrogen med flygplatsens instruktion för marktrafik på färdområdet och tillhörande RTF för marktrafik samt flygplatsens drifthandbok • känner till benämningarna på områden och utrustning som hänför sig till verksamhet på flygplatsen • känner till flygfältets olika färdområden, deras markeringar och användningsprinciper • kan framföra fordon på flygplatsens olika färdområden utan att äventyra sin egen eller andras säkerhet samt känner till trafikreglerna och säkerhetsbestämmelserna för flygfältets färdområden • känner till flygledningens anvisningar för marktrafik och kan handla på rätt och säkert sätt enligt givna anvisningar • känner till den radiotelefonutrustning som används på flygplatser och kan använda den med rätta termer • känner till de centrala bestämmelserna som gäller organiserandet av räddningsverksamhet på flygplatser och principerna för genomförandet av räddningsverksamheten.
<p>Examinanden känner till grunderna i företagsekonomi och företagets kostnadsstruktur och handlar ekonomiskt med tanke på helheten.</p> <p>Examinanden kan redogöra för hur företagets avkastning bildas, vilka kostnader företagets verksamhet orsakar och hur man kan inverka på kostnaderna samt vet hur han kan inverka på lönsamheten i sitt eget arbete.</p> <p>Examinanden känner till sin arbetsgivares verksamhet så ingående att han kan redogöra i allmänna drag för hur företaget är uppbyggt och för dess verksamhetsprinciper. Han känner till branschens produkter och marknad samt vet hur dessa påverkar företagets verksamhet.</p>	<p>Ekonomisk verksamhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • förstår företagets verksamhetsidé, affärsidé och känner till grunderna i företagsekonomi samt kan definiera hur företagets kostnader och resultat bildas • har grundläggande kunskaper om flygplatsers verksamhet och ekonomi i den utsträckning som hans arbetsuppgifter förutsätter • vet vilka externa och interna faktorer som inverkar på företagets resultat • förstår hur kostnaderna i anslutning till det egna arbetet bildas och vilka möjligheter man själv har att påverka dessa • vet hur hans egen arbetsprestation inverkar på företagets ekonomiska slutresultat

	<ul style="list-style-type: none"> • kan räkna ut hur hans egen inkomst bildas • värdesätter sitt eget arbete och sin yrkeskunnighet samt sin egen utveckling med tanke på företagets ekonomi. <p>Behövliga tillstånd och intyg Examinanden har</p> <ul style="list-style-type: none"> • giltig kör rätt och/eller giltigt kör tillstånd som hans arbetsuppgifter förutsätter.
--	--

Prestationen godkänns om den utförs självständigt, är nästan felfri och tidsåtgången för arbetet motsvarar den tid som en yrkesman inom branschen behöver för arbetet.

Examensdelen underkänns om examinandens

- inte förstår sin ställning i servicehelheten på flygplatsen så att han skulle klara av att sköta sina egna uppgifter som en del av denna helhet
- inte behärskar bestämmelserna och anvisningarna som gäller flygplatser så att han skulle klara av sina serviceuppgifter med rätta metoder och på ett säkert sätt
- inte kan handla på rätt sätt vid vanliga olycksituationer
- inte kan handla på rätt sätt i undantagssituationer som gäller fastighetskötsel

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa kunskaperna påvisas huvudsakligen i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i en autentisk arbetsmiljö. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen preciseras prestationen med intervjuer, uppgifter, rapporter och andra tillförlitliga metoder.

Vid planeringen och genomförandet av yrkesproven kan särdragen hos examinandens egen organisation eller hos den organisation som han har valt beaktas.

3 § Grundläggande yrkeskompetens inom transportbranschen

Denna examensdel ska avläggas enligt kraven i lag 273/2007 och förordning 640/2007 om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare. I förordning 640/2007 ingår en mera ingående definition bland annat av bestämmelserna om utbildning i förutseende körsätt.

För att få den grundläggande yrkeskompetensen måste examinandens få undervisning i alla de läroämnen som är uppräknade i denna examensdel. Inom utbildningen för grundläggande yrkeskompetens omfattar undervisningen totalt 280 timmar. Varje förare ska få minst 20 timmar individuell körundervisning med ett fordon som motsvarar hans klass. Fordonet ska åtminstone uppfylla de krav på examensfordonet som kommunikationsministeriet har utfärdat i 14 § i sitt beslut om tillämpning av körkortsförordningen.

Om examinandens får försnabbad undervisning i denna examensdel, bör den försnabbade undervisningen för yrkeskompetens på grundläggande nivå innehålla undervisning i alla läroämnen som är uppräknade i denna examensdel. Utbildningen bör omfatta 140 timmar. Varje chaufför bör få minst 10 timmar individuell körundervisning med ett fordon för ifrågakommande körkortsclass. Fordonet bör åtminstone uppfylla kraven på examensfordon i kommunikationsministeriets beslut 14 § om tillämpning av körkortsförordningen.

Den utbildning som ges enligt lag 273/2007 ska ske med tillstånd av en nationell tillsynsmyndighet. För att få yrkeskompetens ska examinanden avlägga antingen utbildningen och yrkesprovet för lastbilsförare med godkänt vitsord. Provet ska innehålla åtminstone en fråga för varje uppställt mål.

Delarna 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.5 och 3.6 i förteckningen över läroämnen är obligatoriska för alla som avlägger yrkeskompetens för lastbilschaufför och busschaufför och delarna 1,4; 2.2 och 3.7 är obligatoriska för dem som avlägger yrkeskompetens för lastbilschaufför.

De lastbilschaufförer som vill utvidga eller lägga om sin verksamhet och också börja köra buss som yrke och som har ett betyg på sin yrkeskompetens behöver inte avlägga de gemensamma examensdelarna för den grundläggande yrkeskompetensen en gång till, utan endast de specifika studier som förutsätts för den nya yrkeskompetensen. Utbildningen bör i det fallet omfatta 70 timmar av vilka 5 timmar består av individuell körundervisning.

3.2.23.1 Förbättring av ett förnuftigt körbeteende enligt säkerhetsreglerna

Mål och centralt innehåll,

3.2.23.1.1 Målet är att sätta sig in i de egenskaper hos bilens motor som behövs för användning av kraftöverföring på ett optimalt sätt

Centralt innehåll:

Scheman för vridmomentet, effekten och motorns specifika förbrukning, optimal användning av driftshastighetsmätaren, scheman för växellådans utväxling.

3.2.23.1.2 Målet är att sätta sig in i reglagens tekniska egenskaper och funktion för att kunna behärska fordonet, minimera slitaget och förhindra funktionsstörningar

Centralt innehåll:

Specialegenskaperna hos hydrauliska bromskretsar, bromsarnas och tillsatsbromsarnas funktionsbegränsningar, sam användning av bromsar och tillsatsbroms, förbättrande av förhållandet mellan hastigheten och växellådans utväxling, utnyttjande av fordonets tröghet, användning av retardations- och bromsningsmetoder i en nedförsbacke, åtgärder vid funktionsstörningar.

3.2.23.1.3 Målet är att kunna optimera bränsleförbrukningen

Centralt innehåll:

Optimering av bränsleförbrukningen genom tillämpning av sakkunskaperna i punkterna 1.1 och 1.2.

3.2.23.1.4 Målet är att kunna lasta ett fordon i enlighet med säkerhetsbestämmelserna och en ändamålsenlig användning av fordonet

Centralt innehåll:

De krafter som verkar i ett fordon som är i rörelse, användning av växellådans utväxlingar beroende på fordonets last och vägprofilen, fastslagning av fordonets eller kombinationsfordonets nyttolast, fastslagning av nyttovolymen, fördelning av lasten, följderna av axelns överbelastning, stabilisering av fordonet samt dess tyngdpunkt, olika typer av förpackningar och lastpallar, de viktigaste godsclasserna som kräver låsning, kilnings- och låsningsmetoder, användning av låsremmar, granskning av låsanordningar, användning av hanteringsanordningar, placering och avlägsnande av presenningar.

3.2.23.1.5 Målet är att kunna se till att passagerarna har det tryggt och bekvämt

Centralt innehåll:

Behärskande av längsgående och tvärgående rörelser, fördelning av väganvändningen, lägesbestämning på körbanan, mjuk inbromsning, behärskande av axelöverhäng, använd-

ning av speciella infrastrukturer (offentliga områden, specialkörfiler), lösning av konflikten mellan ett säkert körsätt och chaufförens övriga uppgifter, växelverkan med passagerarna, särdragen för transport av vissa passagerargrupper (handikappade, barn).

3.2.23.1.6 Målet är att kunna lasta ett fordon i enlighet med säkerhetsbestämmelserna och en ändamålsenlig användning av fordonet

Centralt innehåll:

De krafter som verkar i ett fordon som är i rörelse, användning av växellådans utväxlingar beroende på fordonets last och vägprofilen, fastslagning av fordonets eller kombinationsfordonets nyttolast, fördelning av lasten, följderna av axelns överbelastning, stabilisering av fordonet, fordonets tyngdpunkt.

3.2.23.2 Tillämpning av bestämmelserna

3.2.23.2.1 Målet är att bli förtrogen med den sociala miljön och de gällande reglerna inom vägtrafiken

Centralt innehåll:

Maximal arbetstid inom transportbranschen; principerna för förordningarna (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85 samt tillämpning och följder; påföljderna om färdskrivaren inte används, används fel eller förfalskas; kännedom om den sociala miljön inom vägtrafiken: förarens rättigheter och skyldigheter med tanke på den grundläggande yrkeskompetensen och fortbildning.

3.2.23.2.2 Målet är att göra sig förtrogen med de regler som gäller godstransport

Centralt innehåll:

Transporttillstånd, skyldigheter beträffande standardavtal inom godstransport, uppgörande av olika dokument för transportavtal, internationella transportavtal, skyldigheterna i det allmänna avtal (CRM-avtalet) som gjorts upp för frakt av gods inom internationell vägtransport, uppgörande av en internationell fraktsedel, gränsöverskridning, speditörer, specialdokument som följer med godset.

3.2.23.2.3 Målet är att känna till bestämmelserna om passagerartransport

Centralt innehåll:

Transport av specialgrupper, säkerhetsanordningar i bussar, säkerhetsbälten, fordonets belastning.

3.2.23.3 Hälsa, väg- och miljösäkerhet, service, logistik

3.2.23.3.1 Målet är att bli medveten om riskerna för trafik- och arbetsolyckor

Centralt innehåll:

Olika typer av arbetsolycksfall inom transportbranschen, statistik över vägtrafikolyckor, andelen tunga fordon och bussar som varit inblandade i olyckor, personrelaterade, ekonomiska och materiella konsekvenser.

3.2.23.3.2 Målet är att förebygga kriminalitet och transport av fripassagerare

Centralt innehåll:

Allmän information, påföljder för chaufförerna, förebyggande åtgärder, nödvändiga inspektioner, lagen om chaufförernas ansvar.

3.2.23.3.3 Målet är att förebygga fysiska risker

Centralt innehåll:

Principerna för ergonomi: riskabla rörelser och ställningar, fysisk kondition, hanteringsövningar, personlig skyddsutrustning.

3.2.23.3.4 Målet är att bli medveten om betydelsen av den fysiska och psykiska prestationsförmågan

Centralt innehåll:

Principerna för en hälsosam och balanserad kost, alkoholens inverkan, mediciner och andra ämnen som påverkar beteendet, trötthets- och stressymptom samt orsak och verkan, den centrala betydelsen av förhållandet mellan arbete och vila.

3.2.23.3.5 Målet är att kunna bedöma nödsituationer

Centralt innehåll:

Åtgärder i nödsituationer: att bedöma situationen, att förhindra att situationen förvärras, att kalla på hjälp, att hjälpa skadade och ge första hjälpen, åtgärder vid eldsvåda, att evakuera passagerare från fordon för tung godstransport och från bussar, att sköta passagerarsäkerheten, att hantera våldssituationer, principerna för skadeanmälningar.

3.2.23.3.6 Målet är att kunna bete sig på ett sätt som stödjer företagets image

Centralt innehåll:

Chaufförens beteende och företagets image: den betydelse som kvaliteten på chaufförens arbete har för företaget, chaufförens olika roller, de personer som chauffören möter i arbetet, underhåll av fordonet, organisering av arbetet, konsekvenserna av konflikter på kommersiell och ekonomisk nivå.

3.2.23.3.7 Målet är att lära känna den ekonomiska miljön och marknadssystemet inom godstransport

Centralt innehåll:

Vägtransporterna i förhållande till andra transportformer (konkurrens, befraktare), olika verksamhetsformer inom vägtransport (transporter för annan uppdragsgivare, olika transportfunktioner), olika huvudtyper av transportföretag och organisationer med transportfunktioner, speciella transportformer (cisterntransporter, kyltransporter osv.), utvecklingen inom branschen (att göra tjänsterna mångsidigare, järnvägs-/landsvägstransporter, entreprenader osv.).

3.2.23.3.8 Målet är att lära känna den ekonomiska miljön och marknadssystemet inom passagerartransport

Centralt innehåll:

Vägtransporter i förhållande till andra transportformer (spårtrafik, privatbilar), olika verksamhetsformer inom vägtransport, gränsöverskridning (internationell trafik), huvudorganisationerna för passagerarföretag.

4 § Underhåll av flygplatser

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden förstår hur flygtrafikområdets renhet inverkar på trafiken. Han klarar av att fungera och fatta beslut som gäller underhåll ensam, i smågrupp eller i ett team.</p> <p>.</p> <p>Examinanden kan som medlem i ett team (skift) och genom att använda rätta arbetsmetoder, rätt utrustning och rätta maskiner utföra underhållsarbete på flygfältsområdet vintertid och sommartid. Han kan på ett mångsidigt sätt använda i sitt arbete den utrustning och de apparater som han har till sitt förfogande.</p>	<p>Allmänt Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• klarar av att fatta beslut som gäller underhåll och kan självständigt utföra de arbeten inom sitt uppgiftsområde som utförs ensam• kan förutse och vid behov prioritera underhållsarbeten med tanke på flygtrafikens kontinuitet• känner till flygplatsens underhållsanvisningar (fälhållningsinstruktion, flygplatsens drifthandbok m.m.)• förstår underhållets betydelse som en del av regelbunden och säker flygtrafik• förstår vad främmande föremål (FOD) betyder för flygtrafikens säkerhet. <p>Underhåll av flygtrafikområdet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• kan genom att använda rätta arbetsmetoder, rätt utrustning och rätta arbetsmaskiner utföra underhållsarbete på flygfältsområdet vintertid, såsom snöröjning av banor och övriga färdområden samt halkbekämpning av färdområden med mekaniska och kemiska metoder• kan utföra friktionsmätning och rapportera om förhållandena på flygtrafikområdet enligt bestämmelser och anvisningar• förstår hur snö, is och vatten inverkar på trafikeringen• kan utföra underhållsarbete på flygfältsområdet sommartid, såsom underhåll av vägnät, grönområden, gårdsplaner, avlopps- och dräneringssystem samt mindre reparationer av vägbeläggning• kan utföra underhåll på skyltar och färgmarkeringar• förstår hur hinder inverkar på flygtrafiken.

<p>Examinanden kan använda systemet för uppföljning av väglag och/eller vädertjänstens information i planeringen och genomförandet av underhållsarbeten.</p>	<p>Inverkan av meteorologiska fenomen Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • behärskar grunderna i värderobservationsteknik och kan identifiera de meteorologiska fenomen som har betydelse för flygtrafikens säkerhet och förhållandena på flygfältsområdet • känner till flygvädertjänstens organisation och verksamhetsätt • kan tyda de typer av väderrapporter som används med tolkhjälp och förstår vilken inverkan väderrapporterna har på hans eget arbete och dess planering under det egna skiftet • kan använda systemet för uppföljning av väglag och/eller vädertjänstens information i planeringen och genomförandet av underhållsarbeten.
<p>Examinanden känner till infrastrukturen på flygfältsområdet med tillhörande granskningar samt känner till flygfältets el-, kommunikations-, navigations- och ljussystem.</p>	<p>Flygtrafiktjänstens system Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till flygfältets el- och ljussystem i den utsträckning som hans arbetsuppgifter förutsätter • känner till kommunikationssystemen och flygtrafiktjänstens markutrustning i den utsträckning som hans arbetsuppgifter förutsätter och känner till de störande faktorer som påverkar deras funktion samt utrustningens eventuella riskfaktorer för människor
<p>Examinanden känner till specialbestämmelserna samt specialsystemen och –utrustningen i anslutning till militär luftfart.</p>	<p>Militär luftfart</p> <ul style="list-style-type: none"> • Examinanden känner till de specialkrav som verksamheten vid Luftstridskrafternas baser ställer samt dess stoppsystem • När examinanden avlägger yrkesprov i examensdelen i Luftstridskrafternas verksamhetsmiljö har han goda färdigheter i underhåll av flygtrafikområdet och stoppsystemen som utförs i Luftstridskrafternas verksamhetsmiljö.
<p>Examinanden vet vilken betydelse arbets säkerheten och beaktandet av miljön har vid olika arbetsuppgifter i anslutning till underhåll.</p>	<p>Arbets säkerhet och miljö Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • håller ordning och reda i sin arbetsmiljö samt ser till att den utrustning han använder underhålls • utför sina arbetsuppgifter i rätt ordning

	<p>och använder rätta arbetsmetoder samt följer arbets säkerhetsbestämmelserna</p> <ul style="list-style-type: none"> • handlar miljövänligt och följer bestämmelserna om avfallshantering. <p>Behövliga tillstånd och intyg Examinanden har ett giltigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vägsäkerhet 1-kort
--	---

Prestationen godkänns om den utförs självständigt, är nästan felfri och tidsåtgången för arbetet motsvarar den tid som en yrkesman inom branschen behöver för arbetet.

Examensdelen underkänns om examinandens

- inte klarar av att planera honom ålagda underhållsarbeten ändamålsenligt med tanke på flygtrafikens kontinuitet och flexibilitet
- inte klarar av att utföra centrala underhållsarbeten med rätta metoder eller med samma raskhet som en yrkesman
- handlar så att kvaliteten på arbetets slutresultat är klart felaktigt.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa kunskaperna påvisas huvudsakligen i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i en autentisk arbetsmiljö. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen preciseras prestationen med intervjuer, uppgifter, rapporter och andra tillförlitliga metoder.

Vid planeringen och genomförandet av yrkesproven kan särdragen hos examinandens egen organisation eller hos den organisation som han har valt beaktas.

5 § Fordons- och utrustningsteknik

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden vet vilka krav som ställs på fordonets trafikduglighet och kan före och efter körning säkerställa att fordonet, dess utrustning och tilläggsapparater fungerar tryggt.</p> <p>Examinanden vet hur regelbunden service inverkar på utrustningens reparationskostnader, säkerhet och livslängd samt känner till användarens uppgifter i fråga om uppföljning och rapportering av service och reparationer. Han känner till servicearrangemangen för fordonsparken, arbetsmaskinerna och systemen i sin organisation. Han känner till funktionsprinciperna för den fordonspark och de arbetsmaskin-</p>	<p>Fordonets trafikduglighet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utföra granskning av fordon och tilläggsutrustning före körning. <p>Service Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • förstår hur uppföljning av fordonets skick inverkar på transportekonomin och funktions säkerheten • förstår betydelsen av serviceuppföljning och kan informera sin förman om den • känner till serviceplanen för det fordon han använder samt kan se till att serviceplanen genomförs

<p>er inklusive utrustning som han använder och övrig utrustning som finns till hans förfogande samt kan utföra reparationer och daglig granskning och service av maskiner, utrustning och system enligt sina arbetsuppgifter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • känner till serviceprinciperna för fordonsutrustning och apparatur samt hur servicen organiseras • kan utföra daglig granskning, service och reparationer av centrala maskiner, utrustning och system enligt sina arbetsuppgifter • kan när fel uppstår bedöma om utrustningen kan användas • följer vid service- och reparationsarbeten anvisningarna för respektive utrustning eller maskin • känner till de centrala hydraulik-, el- och pneumatiksystemen i den utsträckning som hans arbetsuppgifter förutsätter • visar i sitt arbete sådan särskild noggrannhet som krävs i servicearbete på en flygplats. • förstår att en funktionssäker utrustning är en del av regelbunden och säker flygtrafik.
<p>Examinanden beaktar arbets säkerheten och vet vilken betydelse beaktandet av miljön har i olika arbetsuppgifter i anslutning till trafik-, service- och reparations-situationer.</p>	<p>Arbets säkerhet och miljö Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • håller ordning och reda i sin arbetsmiljö samt ser till att de verktyg och den utrustning han använder underhålls • utför sina arbetsuppgifter i rätt ordning och använder rätta arbetsmetoder samt följer arbets säkerhetsbestämmelserna • följer bestämmelserna om avfallshantering.

Prestationen godkänns om den utförs självständigt, är nästan felfri och tidsåtgången för arbetet motsvarar den tid som en yrkesman inom branschen behöver för arbetet.

Examensdelen underkänns om examinandens

- inte klarar av sina arbetsuppgifter inom given normtid
- handlar så att kvaliteten på arbetets slutresultat är klart felaktigt
- inte följer arbets säkerhets- och avfallsbestämmelser.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa kunskaperna påvisas huvudsakligen i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i en autentisk arbetsmiljö. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen preciseras prestationen med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Vid planeringen och genomförandet av yrkesproven kan särdragen hos examinandens egen organisation eller hos den organisation som han har valt beaktas.

6 § Markservice för flygplan och flygplatsen

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden kan självständigt utföra uppgifter i anslutning till flygplanens markservice och uppfattar sin verksamhet som en del av säker trafikmiljö. Han har tillräckliga kunskaper och färdigheter gällande hantering av farliga ämnen och frakt. Han kan handla på rätt sätt i undantagssituationer.</p> <p>Examinanden kan hantera bagage och frakt i terminalen och vid lastning och lossning av flygplan. Han kan använda behövliga fordon och behövlig utrustning vid hantering av bagage och frakt.</p> <p>Examinanden kan utföra flygplanets rampservice. Han kan med rätta och säkra metoder utföra fyllning/tömning av flygplanets dricksvatten- och avfallssystem och kan utföra åtgärderna för dockning av flygplan.</p> <p>Examinanden kan utföra uppgifterna i anslutning till flygplanens bränslepåfyllning, såsom daglig granskning av bränsleförråd och fordon, och kan utföra flygplanens tankning.</p>	<p>Allmänt Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• förstår inverkan av sin egen verksamhet på regelbunden och säker flygtrafik• kan i sitt eget arbete följa lagstiftningen och bestämmelserna om farliga ämnen (ADR, DGR).• känner till de centrala skillnaderna mellan ADR- och DGR- bestämmelserna. <p>Hantering av bagage och frakt Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• kan handla på rätt och säkert sätt vid lastning och lossning av flygplan• kan med rätta och säkra arbetsmetoder lasta och lossa flygplanets last inom utsatt tid• känner till de olika typerna av bagage och frakt, varnings-, myndighets- och märkningsbestämmelserna som gäller dessa samt tillhörande dokumentation. <p>Rampservice för flygplanen Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till de metoder, tecken och rampmärkningar som används för vägledning och förflyttning av flygplan• har signalistkompetens• känner till funktionsprinciperna för flygplanets elsystem och landningsställ samt dricksvatten- och avfallssystem till de delar som gäller hans egna arbetsuppgifter• kan med rätta och säkra metoder fylla dricksvattensystemet och tömma avfallssystemet i flygplan• kan koppla flygplanet till och från flygfältets elsystem. <p>Bränsleservice för flygplanen Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• har grundläggande kunskaper om flygplanets bränsleservice och kan handla på rätt sätt i tankningssituationen

<p>Examinanden har grundläggande kunskaper om luftfarkosters konstruktion och aerodynamik i anslutning till borttagning av is på flygplan. Han kan med rätta metoder och ämnen utföra borttagning och förebyggande av is på olika flygplanstyper.</p> <p>Examinanden känner till betydelsen av arbets säkerhet och beaktandet av miljön i olika arbetsuppgifter som hör till markservice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • känner till utrustningen för bränslepåfyllningssystemen • känner till säkerhetsbestämmelserna och övriga myndighetsbestämmelser • kan utföra de uppgifter som hör till förvaring av bränsle och kvalitetskontroll av bränsle • identifierar olika flygplanstyper och de bränslemärkningar som används i dessa • kan säkert och tryggt välja rätt bränslekvalitet. <p>Borttagning och förebyggande av is på flygplan Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till bestämmelserna om borttagning och förebyggande av is på flygplan • har grundläggande kunskaper om flygplanens aerodynamik • känner till systemen för borttagning och förebyggande av is på flygplan samt vet vilka system eller vilken utrustning på flygplan som borttagning eller förebyggande av is kan inverka på • kan utföra borttagning och förebyggande av is på olika typers flygplan genom att använda rätta och säkra arbetsmetoder, vätskor och utrustning • kan utföra de uppgifter som hör till förvaring och kvalitetskontroll av de vätskor som används • kan avlägsna is från flygplanens motorer och propellrar och skydda dem • kan utföra åtgärderna i anslutning till flygplanens uppvärmning på vintern. <p>Arbets säkerhet och miljö Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • håller ordning och reda i sin arbetsmiljö samt ser till att den utrustning han använder underhålls • utför sina arbetsuppgifter i rätt ordning och använder rätta arbetsmetoder samt följer arbets säkerhetsbestämmelserna • handlar miljövänligt och följer bestämmelserna om avfallshantering • beaktar arbets säkerhets- och övriga myndighetsbestämmelser i sitt arbete samt kan
---	---

	<p>fungera som medlem i ett team</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan handla på rätt sätt i undantags-situationer. <p>Behövliga tillstånd och intyg</p> <p>Examinanden har</p> <ul style="list-style-type: none"> • ett giltigt DGR -tillstånd för transport av farliga ämnen i flygtrafik • ett giltigt ADR-körtillstånd för landsvägs-transport av farliga ämnen, styckegods och cisternttransport • tillstånd att utföra borttagning av is • tillstånd att utföra tankning.
--	--

Prestationen godkänns om den utförs självständigt, är nästan felfri och tidsåtgången för arbetet motsvarar den tid som en yrkesman inom branschen behöver för arbetet.

Examensdelen underkänns om examinandens

- inte klarar av centrala arbetsuppgifter inom given normtid
- utför centrala delar av arbetet på ett sätt som strider mot instruktioner och serviceanvisningar
- handlar så att kvaliteten på arbetets slutresultat är klart felaktigt
- inte följer säkerhets-, arbetarskydds- och avfallsbestämmelser.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa kunskaperna påvisas huvudsakligen i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i en autentisk arbetsmiljö. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen preciseras prestationen med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Vid planeringen och genomförandet av yrkesproven kan särdragen hos examinandens egen organisation eller hos den organisation som han har valt beaktas.

7 § Räddningsverksamhet

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden känner till organisationen för allmän räddningstjänst och räddningstjänst inom luftfart samt deras särdrag. Han känner till giltiga direktiv och bestämmelser samt de metoder som används.</p>	<p>Allmänt</p> <p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • har tillräckliga fysiska och psykiska resurser för räddningsarbete, i enlighet med myndighetsbestämmelser • känner till organisationerna och ledningsansvaret för räddningsverksamheten • kan använda myndighetsnätverket VIRVE • känner till luftfartbestämmelsen AGA

<p>Examinanden känner till räddningsutrustningen som används på flygplatser samt kan utföra de olika uppgifterna som hör till släcknings- och räddningsarbete.</p>	<p>M3-11 och fältfunktionens instruktion för räddningsverksamhet (PETO).</p> <p>Släcknings- och räddningsuppdrag Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatt i grundläggande utredningar och behärskar olika släckningsmetoder och -uppdrag • vet vilka släckningsmedel lämpar sig för olika användningsändamål, hur släckningsmedel förvaras och hur kvalitetskontroll av släckningsmedel utförs • kan använda släcknings- och räddningsutrustning • vet vilken personlig skyddsutrustning som behövs i räddningsarbete och kan använda den på rätt sätt. <p>Behövliga tillstånd och intyg Examinanden har</p> <ul style="list-style-type: none"> • ett giltigt intyg över räddningsutbildning som är godkänd av luftfartsmyndighet • ett giltigt FRK:s FHj II-kort eller motsvarande kompetens • kör rätt och körkort för fordon som behövs i hans arbete.
--	--

Prestationen godkänns om den utförs självständigt, är nästan felfri och tidsåtgången för arbetet motsvarar den tid som en yrkesman inom branschen behöver för arbetet.

Examensdelen underkänns om examinandens

- saknar de fysiska och psykiska resurser som krävs i räddningsarbete
- inte klarar av släcknings- och/eller räddningsarbete enligt givna riktvärden
- inte är tillräckligt förtrogen med släckningsutrustningens grund- och reservfunktioner
- saknar ett giltigt intyg över räddningsutbildning som är godkänd av luftfartsmyndighet

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa kunskaperna påvisas huvudsakligen i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i en autentisk arbetsmiljö. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen preciseras prestationen med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Vid planeringen och genomförandet av yrkesproven kan särdragen hos examinandens egen organisation eller hos den organisation som han har valt beaktas.

8 § Terminaltjänster och säkerhet på flygplatser

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden känner till lagstiftningen, bestämmelserna och anvisningarna som gäller verksamhetsmiljön på flygplatser samt flygtrafik. Han känner till säkerhetsriskerna i anslutning till verksamhetsmiljön.</p> <p>Examinanden är förtrogen med anvisningarna och bestämmelserna som gäller terminaltjänster. Han behärskar informationssystemen, fordonens parkeringssystem och systemen för hantering och kontroll av bagage i anslutning till terminaltjänster. Han kan självständigt utföra uppgifterna i anslutning till terminaltjänster och upprätthållande av säkerhet.</p> <p>Examinanden ser sin verksamhet som en del av säkerhetsorganisationen inom flygtrafik och behärskar metoderna för säkerhetskontroll som används på flygplatser och den utrustning och de system som är i bruk.</p>	<p>Allmänt Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till flygplatsen som verksamhetsmiljö• känner till lagstiftningen, anvisningarna och bestämmelserna om säkerhet på flygplatser och i flygtrafik• känner till hoten som riktas mot civil flygtrafik• känner till allmänna hotbilder och hotbilder i anslutning till terrorism <p>Terminaltjänster Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• är förtrogen med de giltiga anvisningarna och bestämmelserna som gäller terminaltjänster• känner till informationssystemen som används på flygplatser• är förtrogen med de parkeringssystem som används på flygplatser• är förtrogen med de kameraövervakningssystemen som används på flygplatser• kan använda systemen för personkontroll och hantering och kontroll av handbagage• kan använda systemen för hantering och kontroll av bagage• är förtrogen med säkerhetsbestämmelserna om rampövervakning. <p>Säkerhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till bakgrunden till säkerhetskontrollerna• känner till principerna för samverkan mellan olika myndigheter• kan utföra säkerhetskontroll av personer samt handbagage, bagage, frakt och post• känner till explosiva ämnen och kan handla i hotsituationer• känner till lufttransport av farliga ämnen• behärskar tekniken för säkerhetskontroll och kan använda utrustningen• identifierar förbjudna föremål

<p>Examinanden förstår betydelsen av god kundservice som en del av flexibel flygtrafik och kan utföra uppgifter flexibelt och minimera störande faktorer i förändrbara servicesituationer. Han identifierar riskerna i anslutning till arbetsuppgifterna och beaktar deras inverkan på arbetssäkerheten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • behärskar bildtolkning • kan utföra säkerhetskontroll av fordon • kan vara beredd på och handla i hotsituationer • behärskar processen för bagagehantering • behärskar processen för frakttransport • behärskar systemen för säkerhetskontroll av frakt och post • behärskar dokumentationen som används vid transporter • kan identifiera, hantera och märka kollin • kan utföra säkerhetskontroll av material som transporteras till flygplatser och luftfarkoster. <p>Kundservice och arbetssäkerhet</p> <p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till principerna och verksamhetsätten för PRM -verksamhet • kan bemöta kunder • klarar av kundbetjäningssituationer också på engelska • beaktar arbetssäkerhetsbestämmelserna i sitt arbete samt kan fungera som medlem i ett team. <p>Behövliga tillstånd och intyg</p> <p>Examinanden har</p> <ul style="list-style-type: none"> • giltig kompetens för säkerhetskontrollant, som innehåller: • kompetens för säkerhetskontroll av personer och handbagage, bagage och fordon • ett giltigt DGR -tillstånd för lufttransport av farliga ämnen • ett giltigt FRK:s FHj II-kort eller motsvarande kompetens.
--	---

Prestationen godkänns om den utförs självständigt, är nästan felfri och tidsåtgången för arbetet motsvarar den tid som en yrkesman inom branschen behöver för arbetet.

Examensdelen underkänns om examinandena

- inte blir godkänd i teoriprovet i grundkursen för säkerhetskontrollant
- inte klarar av att genomföra praktiken inom utsatt tid
- inte blir godkänd i de yrkesprov som ordnas för målgrupperna i samband med grundkursen för säkerhetskontrollant; varje delområde ska avläggas med godkänt vitsord.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa kunskaperna påvisas huvudsakligen i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i en autentisk arbetsmiljö. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen preciseras prestationen med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Vid planeringen och genomförandet av yrkesproven kan särdragen hos examinandens egen organisation eller hos den organisation som han har valt beaktas.

9 § Företagsamhet

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden känner till grundbegreppen inom företagsverksamhet och olika företagsformer. Han vet vilka faktorer som måste tas i beaktande då man planerar företagsverksamhet. Han kan bedöma sina egna förutsättningar och möjligheter att verka som företagare.</p> <p>Examinanden förstår betydelsen av kundrelationer och andra samarbetsrelationer som en del av framgångsrik företagsverksamhet. Han förstår och kan bedöma företagsverksamhet inom branschen ur sin egen synvinkel som eventuell blivande företagare. Han ser kundinriktning, kvalitet, marknadsföring och kostnadsmedvetenhet som viktiga konkurrensfaktorer i</p>	<p>Grundbegrepp inom företagsverksamhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till grundbegreppen inom företagsverksamhet, olika företagsformer och skillnaderna mellan dem• vet hurdana värden och personliga färdigheter som bidrar till att man lyckas som företagare• vet vilka alternativ en blivande företagare kan överväga och känner till de vanligaste lösningarna som används i Finland när det gäller bl.a. förfaranden vid startandet av företaget, ansvarsfördelning, resursbehov, finansieringsalternativ samt risker• känner till de lagstadgade åtgärder som är förknippade med inledande av företagsverksamhet och vet var man vid behov kan få sakkunnig hjälp• värdesätter sin yrkesskicklighet och kan också föra fram den• kan bedöma sig själv och sin egen eventuella företagsamhet samt dra slutsatser och fatta beslut om sin utveckling som företagare. <p>Tillämpning av grundbegreppen i ett företag Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till affärsidéer hos företag inom luftfartsbranschen och olika kringtjänster i anslutning till flygfältsservice på den inhemska och den internationella marknaden samt kan jämföra de tjänster de erbjuder

<p>sitt företag. Han är kapabel att tillsammans med sakkunniga utarbeta en genomförbar affärsidé för sin företagsverksamhet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • har bekantat sig med verksamheten i ett företag med anknytning till flygfältsservice så att han kan granska dess framtidsutsikter, utvecklingsmöjligheter och möjligheter på marknaden med tanke på inledandet av egen företagsverksamhet • kan tolka ett företags bokslut bl.a. med avseende på kapital, tillgångar, betalningsförmåga och resultat • känner till de viktigaste nyckeltalen för ett företags lönsamhet och kan tolka dem • förstår principerna för prissättning och vet vilka marknadsrelaterade faktorer man måste beakta för att kunna prissätta servicetjänster förnuftigt • kan göra upp en grov resultatprognos för sitt företag samt söka information och anlita sakkunnigtjänster för att lösa beskattningsfrågor som berör företagsverksamhet i branschen • kan tillsammans med sakkunniga utveckla sin företagsidé till en fungerande affärs- eller serviceidé för sitt företag och tar vid utvecklandet av idén hänsyn till efterfrågan och konkurrens på marknaden samt olika specialiseringsfaktorer som är väsentliga för att idén ska fungera.
--	--

Examensdelen underkänns om examinandens

- saknar företagarmässig attityd och kan inte bedöma sin egen beredskap att fungera som företagare
- inte klarar av att göra upp en plan som stödjer hans egen utveckling som företagare
- saknar de grundläggande färdigheter som behövs för att starta ett företag
- inte kan utnyttja sakkunnigtjänster eller olika informationskällor då han gör upp en plan för affärsverksamheten
- inte kan göra upp en genomförbar plan för affärsverksamhet för sig själv som företagare inom branschen.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskan av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa kunskaperna påvisas huvudsakligen i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i en autentisk arbetsmiljö. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen preciseras prestationen med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Vid planeringen och genomförandet av examenstillfället kan särdragen hos examinandens egen organisation eller hos den organisation som han har valt beaktas.

BILAGA

PRINCIPERNA FÖR BEDÖMNINGEN

Organiserandet av fristående examina baserar sig på utbildningsanordnarens plan för anordnande av dessa examina. Yrkesproven som härleds ur examenskraven, och uppgifterna planeras så att de uppfyller de centrala kraven på yrkeskompetens. Uppgifterna ska på ett heltäckande sätt innehålla de områden eller funktioner som nämns i målen för bedömningen, och examinandens förutsättningar och förmåga att omvandla och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i föränderliga situationer ska framgå av proven. Platsen där yrkesproven för de olika examensdelarna avläggs ska vara sådan att examinanden kan utföra sina uppgifter så att det är möjligt att på ett övergripande sätt konstatera att examinanden har uppnått den prestationsnivå som har fastställts i bedömningskriterierna för ifrågasvarande examensdel.

Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen för flygfältsservice (punkt a) bygger på olika uppgifts- och kunskapsområden i arbetslivet. Målen för bedömningen (rubrikerna med fetstil i punkt b) anger de för yrkesskickligheten centrala kunskapsområden och funktioner som man bör fästa särskild uppmärksamhet vid i bedömningen, medan kriterierna för bedömningen (punkt b) anger hur examinanden bör klara av sitt arbete. I punkt c, sätten att påvisa yrkesskicklighet, definieras hur yrkesprovet för examensdelen ska avläggas och bedömas.

Examensdelen Allmänna färdigheter vid flygfältsservice beskriver examinandens allmänna beredskap att arbeta inom sin bransch. Behärskandet av dessa färdigheter behöver inte bedömas separat, även om färdigheterna bedöms som separata examensdelar, utan behärskandet kan fastställas i samband med de övriga examensdelarna.

Examensdelen Verksamhet i flygplatsmiljö omfattar baskompetens som är gemensam för alla examinander. Alla examinander visar dessa färdigheter genom att utföra allmänna yrkesuppgifter inom branschen.

Fordons- och utrustningstekniken på flygfälten har utvecklats kraftigt under de senaste åren. Fordonen och arbetsmaskinerna på flygfälten har en allt mer avancerad el- och motorteknik samt diagnostik, men de kräver allt mindre traditionell service av utrustning. Grunderna för yrkesexamen för flygfältsservice har utarbetats så att de allt bättre motsvarar de förändrade kompetenskraven inom arbetslivet och den nya examensdelen Terminaltjänster och säkerhet på flygplatser har inkluderats i examen.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen
Pb 380
00531 Helsingfors
tfn: 040 348 7555
www.utbildningsstyrelsen.fi